

pinions sobre Salvador Espriu

<p>Mn. Geis</p>	<p>Algú -prou intel·ligent per fer-me aquesta pregunta; em deia: "Com s'explica que un poeta esotèric, com Salvador Espriu, hagi gaudit de tant predicament en una vasta zona del nostre Poble?".</p> <p>L'esoterisme té arrelats precedents en la nostra història.</p> <p>En els moments més àlgids de l'heterodòxia catalana -altrament dita, albigea: per haver-se originat a Albi, Catalunya Nord- els trobadors inficionats de catarisme feien ús d'un llenguatge esotèric, d'una tropologia vagament comprensible pels iniciats.</p> <p>Aquesta manera d'expressar-se fou també usitada en les aljames de les comunitats jueves tolerades en diverses poblacions de Catalunya. Calia dissimular la seva fidelitat hebraica per tal de resultar menys odiosos. (No oblidem que entre els càtars hi havia hagut també influència talmudista).</p> <p>Salvador Espriu, fidel a les nostres arrels, es llançà, semblantment, a un llenguatge esotèric, revestit d'una tropologia personal, per tal de poder manifestar la seva radical catalanitat, en una època en que fins era sospitós parlar de "llengua catalana": hi havia el recurs de dir "llengua vernàcula". (I ni sabem que, entre els romans, dir "llengua vernàcula", era dir "llenguatge dels esclaus").</p> <p>El poeta volia evitar-se i evitar al seu editor i als seus lectors un risc inútil... Els "iniciats" ja divulgarien "soto voce", el sentit arcà del personal llenguatge tropològic del poeta. "Iniciats" que ell mateix hauria "iniciat".</p> <p>El "dic i no dic" del poeta patriota, compartit per tots els patriotes, hauria mitificat una excepcional figura.</p> <p>I els que no entenen què deia, saben què volia dir.</p>
<p>Joaquim Sala-Sanahuja</p>	<p>Esriu ha estat un poeta popular. Popular segons una peculiar versió romàntica traslladada al segle XX: la del poeta del seu poble. És prou clar que una bona part de la poesia de postguerra d'Espriu -que és la que predomina, pel que sembla, en aquests homenatges d'ara, oblidant un xic la prosa, el millor registre, al meu parer, d'aquest autor- concorre en una circumstància concreta de resistència, i per això el seu caràcter "cívic" que va eclipsar alguns dels llibres anteriors, de caire més líric. I si tant m'obliguessin, jo triaria, d'entre l'obra poètica d'Espriu, <i>Les hores i Mrs. Death</i> i <i>El caminant i el mur</i>. El teatre d'Espriu, per dir-ho tot, em sembla de calibre molt menor, encara que al seu moment esdevingués, sobretot amb el muntatge de la <i>Ronda de mort a Sinera</i> de Ricard Salvat, un èxit... popular.</p> <p>La poesia, però, no és cap carrera ciclista ni de cavalls: més val no escatir, doncs, si la literatura catalana ha perdut un capdavanter o una vella rêmora. El fet, amb tot, és que la gran acceptació popular d'Espriu no s'ha traduït en unes influències clares sobre les noves generacions d'escriptors. I cap màgica bola de vidre -inexistents en l'àmbit de les especulacions crítiques- no ens permetrà de saber si les "ratlles curtes" d'Espriu (és així que el mateix poeta anomenava els seus versos) assoliran algun dia un hipotètic però sublim Altar de la Poesia.</p>
<p>Josep Maria Ripoll</p>	<p>Envolten Salvador Espriu tot un seguit de paradoxes: aclamat oficialment com a poeta nacional, ha sofert el blâme d'un bon nombre d'autors de generacions posteriors: considerat un poeta cívic -i, per aquest motiu, molts cops trivialitzat-, el seu món és en canvi ben hermètic; valorat, en fi, com a poeta, no per això hem d'oblidar la seva prosa. Ha estat víctima, doncs, d'una sèrie de clitxés que l'han mitificat però que, al meu entendre, no l'han afavorit. Penso que cal situar Espriu en el seu món personal, entre líric i grotesc, entre intimista i sarcàstic, sempre enrarit, ben sovint difícil; i que cal enfrontar-s'hi amb un suport cultural previ que no sé si és compartit pel seu pressumptament tan ampli públic lector.</p> <p>Malgrat que no compti entre les meves preferències literàries més immediates, em sembla de justícia rellegir Salvador Espriu prescindint de l'aureola popular i redemptora que se li ha volgut conferir. Aquest fóra, en la meua opinió, el millor homenatge que es pot retre a la seva memòria.</p>
<p>Miquel Bach</p>	<p>Per als qui començarem a escriure a la primeria dels seixanta, Salvador Espriu i Pere Quart eren referències obligades, d'obra propera en el temps i al tarannà "cívic" de l'època.</p> <p>Amb els anys, he valorat més l'Espriu irònic i sarcàstic de la narrativa i l'esperpèntic de "<i>Primera història d'Esther</i>". Personalment, la seva poesia se m'ha anat tornant, cada vegada més, una obra de servei, de circumstàncies que l'han volgut convertir, malaltís en un País convalescent, en una mena de sacerdot -sense ironies- de la necrofilia nacional, a costa de l'home de lletres. És un perill que es corre a les cultures colonitzades, però també, el mal menor que toleren els qui voldrien que res no canviés.</p>
<p>Joan Blanquer</p>	<p>Com dir amb quatre paraules només tot el que penso davant la mort de Salvador Espriu? Perquè no es pot parlar tan sols de la seva obra poètica tot i ser tan important. Caldria fer-ho també de les seves novel·les breus, les seves proses i, sobretot, els seus contes d'un virtuosisme intel·lectual admirable; i de la seva obra teatral amb aquella "improvisació per a titelles" titulada "<i>Primera història d'Esther</i>", recreació de la narració bíblica que constituï una molt valuosa renovació del teatre català tradicional, vàlida encara avui. Altrament, no fou també un home excepcional per la seva ètica i, encara, per la seva fidelitat a aquesta nostra "bruta, trista i dissortada" terra que tant va estimar i servir?</p>

HOMENATGE A ESPRIU

Com una ~~sarata~~ nua llançada a l'infinit
del nom ~~porto~~ dins meu i anhel ben seré
~~últim~~, del meu ofec existencial

i en perdré per sempre
sense honors ni cap més somni
en l'infinit silenci sense nom.

Daniel Alonso i Díaz.

Ara que has amarrat la barca
en l'esparagol de la teva pau
m'arriba encara més clara
la sensació de mort i de mar calma
a través de nobles paraules,
i el rés de cada vers se m'emporta
als teus indrets, a la mateixa pàtria.

Josep Milà i Masoliver.